

Νεοελληνική Γλώσσα
Στοχευμένη Έξυπνη Μελέτη
Γ' Γυμνασίου

Τομέας Φιλολογικών

Γλώσσα Γ' Γυμνασίου

Ενότητα Πρώτη

Η Ελλάδα στον κόσμο.....

Ενότητα Δεύτερη

Γλώσσα – Γλώσσες και πολιτισμοί του κόσμου.....

Ενότητα Τρίτη

Είμαστε όλοι ίδιοι. Είμαστε όλοι διαφορετικοί.....

Ενότητα Τέταρτη

Ενωμένη Ευρώπη και Ευρωπαίοι πολίτες.....

Ενότητα Πέμπτη

Ειρήνη – Πόλεμος.....

Ενότητα Έκτη

Ενεργοί πολίτες για την υπεράσπιση οικουμενικών αξιών.....

Ενότητα Έβδομη

Τέχνη: Μια γλώσσα για όλους, σε όλες τις εποχές.....

Ενότητα Όγδοη

Μπροστά στο μέλλον.....

Ενότητα 1η
Η Ελλάδα στον κόσμο

Νεοελληνική Γλώσσα
Γ' Γυμνασίου

Ολυμπιακοί Αγώνες

Εγκαθίδρυση δημοκρατίας

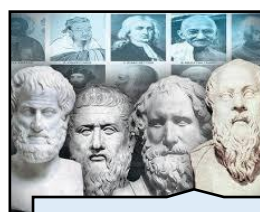
Ελληνικοί μύθοι

Θέατρο

Πνευματική διάνοηση

Φιλοσοφία

Χριστιανική θρησκεία

Τι θα θυμάμαι στο τέλος της 1^{ης} ενότητας:

Α.

πώς συνδέω τις προτάσεις μεταξύ τους;

Β.

πώς σχεδιάζω και γράφω ερευνητικές εργασίες;

Γ.

ποιες είναι οι προϋποθέσεις για τη σημασία της λέξης;

Δ.

ποια είναι η προσφορά της Ελλάδας στον κόσμο;

Η συνεισφορά των Ελλήνων

Η πραγματική ιστορία της Ελλάδας [...] δεν είναι ούτε τα πολιτικά της ούτε οι πόλεμοι. Είναι ο πολιτισμός της. Είναι τα λαμπρά έργα της στην τέχνη, την αρχιτεκτονική, την ποίηση, το δράμα, τη φιλοσοφία και την επιστήμη. Οι Έλληνες ήταν μεγάλοι στοχαστές, μεγάλοι δημιουργοί, εραστές της ομορφιάς και των έργων του πνεύματος. [...] Εάν κοιτάξετε τις εικόνες των ελληνικών ναών και τα αγάλματά τους, θα δείτε και μόνοι σας πόσο λεπτή και γεμάτη αληθινή ομορφιά ήταν η τέχνη των Ελλήνων. [...]

Οι Έλληνες έκαναν μεγάλη πρόοδο στην επιστήμη. Η σημερινή επιστήμη χρωστά πάρα πολλά στις διαπιστώσεις, στις ανακαλύψεις και στις επιστημονικές θεωρίες των Ελλήνων. Επίσης οι ανακαλύψεις τους στα μαθηματικά, στην αστρονομία και την ιατρική είχαν ανυπολόγιστη αξία για την ανθρωπότητα.

Οι Έλληνες δεν έγιναν ποτέ μεγάλη δύναμη, όπως οι Αιγύπτιοι, οι Ασσύριοι και οι Πέρσες. [...] Εκεί που πέτυχαν πάρα πολλά ήταν στο βασίλειο του πνεύματος, στην περιοχή του νου. Εκεί έβαλαν γερά θεμέλια κι εκεί στηρίζεται σήμερα ολόκληρη η ανθρώπινη σκέψη και ολόκληρο το πολιτιστικό οικοδόμημα.

F.C. Harpold, Παγκόσμια Ιστορία, μτφρ. Μπάμπης Γραμμένος, εκδ. Άγκυρα,

1996

Σε ποιον σπουδαίο τομέα παρατηρείται η συνεισφορά των Ελλήνων, σύμφωνα με τον συγγραφέα F.C. Harpold;

A. Ο τρόπος σύνδεσης των προτάσεων

Ο ανθρώπινος λόγος, προφορικός ή γραπτός, αποτελείται από ένα μικρό ή μεγάλο σύνολο προτάσεων.

Για να γίνει κατανοητός, πρέπει οι προτάσεις να συνδεθούν μεταξύ τους με τέτοιο τρόπο ώστε να έχουν ολοκληρωμένο νόημα.

Οι προτάσεις χωρίζονται σε δύο είδη:

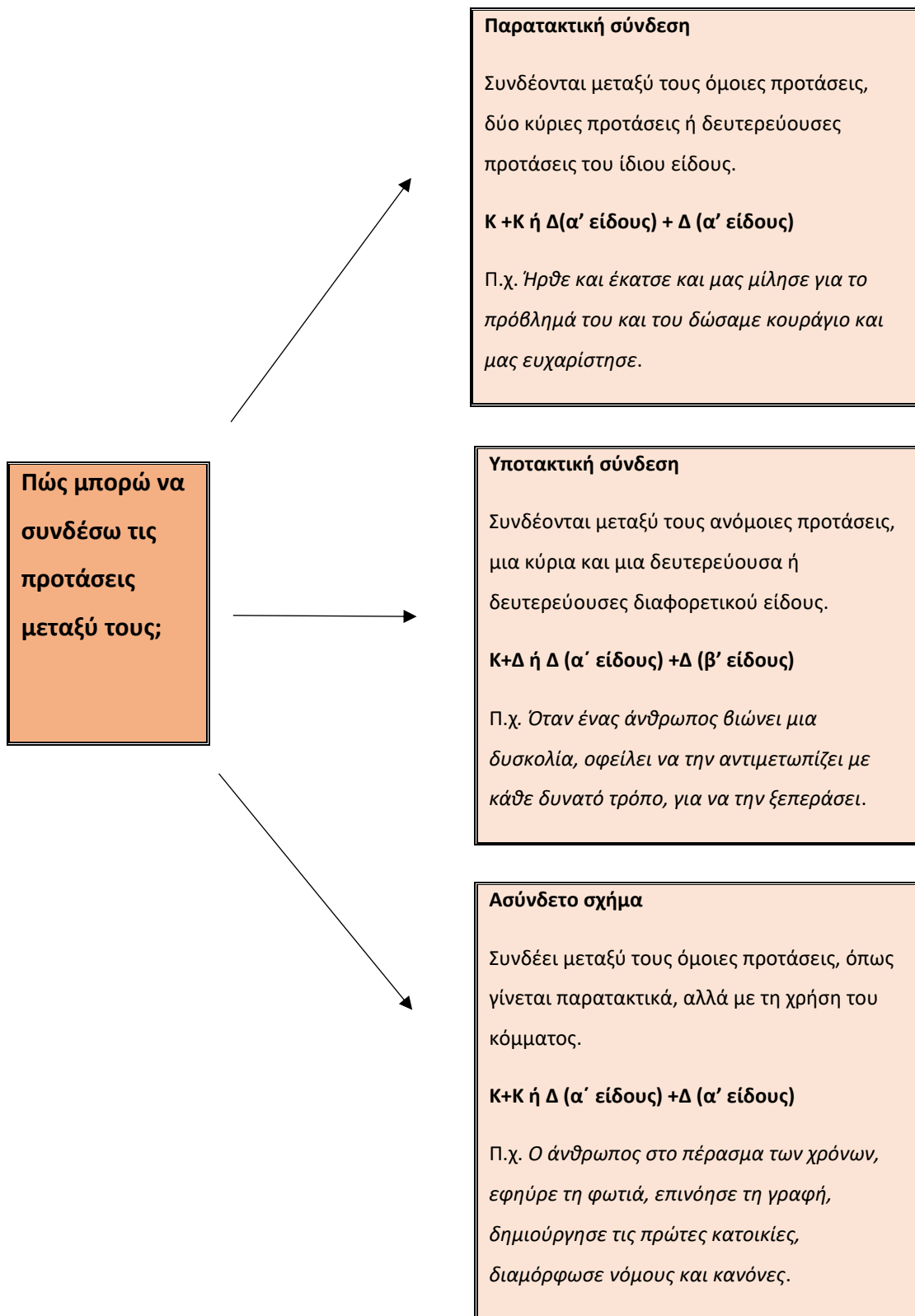
Κύριες ή ανεξάρτητες προτάσεις είναι αυτές που έχουν ολοκληρωμένο νόημα και μπορούν να σταθούν μόνες τους στο λόγο.

Δευτερεύουσες ή εξαρτημένες προτάσεις είναι αυτές που δεν έχουν ολοκληρωμένο νόημα, δε μπορούν να σταθούν μόνες τους στο λόγο και

χρειάζονται πάντα μια κύρια πρόταση, ως συμπλήρωμα για το νόημά τους.

Οι βασικοί τρόποι σύνδεσης των προτάσεων είναι:

Στην παρατακτική σύνδεση, οι προτάσεις συνδέονται μεταξύ τους με τους παρατακτικούς συνδέσμους:

Είδος συνδέσμου	Σύνδεσμος	Παράδειγμα
Συμπλεκτικοί	και/κι, ούτε, μήτε, ουδέ, μηδέ	<i>Φέρε τα βιβλία σου και κάθισε δίπλα μου.</i>
Διαχωριστικοί	ή, είτε	<i>Θα μείνεις ή θα φύγεις;</i>
Αντιθετικοί	αν και, αλλά, μα, παρά, όμως, ωστόσο, ενώ, μολονότι, μόνο (που)	<i>Δεν θέλω να με λυπάσαι αλλά να είσαι περήφανος για μένα.</i>
Συμπερασματικοί	λοιπόν, ώστε, άρα, επομένως, οπότε	<i>Θα φέρει το αυτοκίνητό του, επομένως δε θα ταλαιπωρηθούμε με τα μέσα μαζικής μεταφοράς.</i>
Επεξηγηματικός	δηλαδή	<i>Όλα στα είπα, δηλαδή στα ξαναείπα.</i>

Στην υποτακτική σύνδεση, οι προτάσεις συνδέονται μεταξύ τους με τους υποτακτικούς συνδέσμους:

Είδος συνδέσμου	Σύνδεσμος	Παράδειγμα
Ειδικοί	ότι, πως, που	<i>Πιστεύω ότι θα χιονίσει αυτές τις μέρες.</i>
Χρονικοί	όταν, ενώ, καθώς, αφού, αφότου, πριν (πριν να), μόλις, προτού, ώσπου, ωστόσο	<i>Όταν έρθεις στο χωριό, θα πάμε μια βραία εκδρομή στο δάσος.</i>
Αιτιολογικοί	γιατί, επειδή, αφού	<i>Ήμουν τόσο επιπόλαιος αφού δεν υπολόγισα σωστά όλες τις παραμέτρους.</i>
Υποθετικοί	αν/εάν, άμα	<i>Αν ερχόσουν στην ώρα σου, θα είχαμε προλάβει την προβολή της ταινίας.</i>
Τελικοί	να, για να	<i>Ήρθα για να σου δώσω τα χρήματα που σου χρωστώ.</i>
Αποτελεσματικοί	ώστε (να), που	<i>Ετοίμασε τα πράγματά σου ώστε να φύγουμε αμέσως μετά τη δουλειά.</i>
Εναντιωματικοί/ Παραχωρητικοί	αν και, ενώ, μολονότι	<i>Αν και προσπάθησα πάρα πολύ, δεν τα κατάφερα.</i>
Ενδοιαστικοί	μη(ν), μήπως	<i>Φοβάμαι μήπως αργήσω στο σχολείο.</i>

Χρήσιμα βήματα στην αναγνώριση του τρόπου σύνδεσης των προτάσεων

1. Εντοπίζω τα ρήματα της πρότασης.
2. Χωρίζω προτάσεις.
3. Δεν ξεχνώ τον απλό κανόνα:
ΟΣΑ ΡΗΜΑΤΑ ΕΧΩ, ΤΟΣΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ
ΧΩΡΙΖΩ
4. Διακρίνω τις προτάσεις σε κύριες ή δευτερεύουσες.
5. Παρατηρώ αν υπάρχει σύνδεσμος παρατακτικός ή υποτακτικός.
6. Παρατηρώ αν υπάρχει κόμμα.
7. Επιλέγω τον τρόπο σύνδεσης των προτάσεων.
8. Εντοπίζω τον τρόπο σύνδεσης ανά ζεύγη προτάσεων: 1^η – 2^η πρόταση, 2^η – 3^η πρόταση, 3^η – 4^η πρόταση, 4^η – 5^η πρόταση κ.ο.κ.

Παράδειγμα

Να εντοπίσετε τον τρόπο σύνδεσης των προτάσεων στο παρακάτω απόσπασμα.

① [Η Ελλάδα αποτελεί κοιτίδα πολιτισμού], ② [θεωρείται το λίκνο της δημοκρατίας], ③ [είναι παράδειγμα ελευθερίας προς μίμηση]. ④ [Έχει πράγματι γαλουχήσει τον Ευρωπαϊκό και όλον εν γένει τον δυτικό πολιτισμό] ⑤ (αφού με τα επιτεύγματα του Ελληνικού πολιτισμού, έχει προσφέρει τα μέγιστα στην παγκόσμια ιστορία). ⑥ [Επιπλέον, η αρχαία Ελλάδα έγινε η κοιτίδα του αθλητισμού] ⑦ (αφού εκεί πήρε για πρώτη φορά την μορφή του ελεύθερου ανταγωνισμού και της ευγενούς άμιλλας). ⑧ [Από τα πιο λαμπρά κομμάτια της Ελληνικής σκέψης και κατ' επέκταση της δυτικής κουλτούρας είναι η φιλοσοφία]. ⑨ [Με την γέννηση της αρχαίας Ελληνικής φιλοσοφίας, οι άνθρωποι επιτέλους εξυψώνονται έναντι του Θεού] και ⑩ [εξισώνονται μεταξύ των ανθρώπων] και ⑪ [ο Ελληνικός πολιτισμός γίνεται ανθρωποκεντρικός και όχι θεοκεντρικός].

Πηγή: www.greekhomework.wordpress.com (απόσπασμα)

ΠΡΩΤΟ ΒΗΜΑ: Εντοπίζω τα ρήματα και τις αντίστοιχες προτάσεις.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΒΗΜΑ: Βρίσκω τις κύριες και τις δευτερεύουσες προτάσεις.

ΤΡΙΤΟ ΒΗΜΑ: Σε κάθε πρόταση, εντοπίζω τον τρόπο σύνδεσης ανά ζευγάρι προτάσεων.

ΤΕΤΑΡΤΟ ΒΗΜΑ: Εντοπίζω ανά δύο προτάσεις τον τρόπο σύνδεσης.

①[Η Ελλάδα αποτελεί κοιτίδα πολιτισμού], ②[θεωρείται το λίκνο της δημοκρατίας], ③[είναι παράδειγμα ελευθερίας προς μίμηση].

①+② → ασύνδετο σχήμα

②+③ → ασύνδετο σχήμα

④[Έχει πράγματι γαλουχήσει τον Ευρωπαϊκό και όλον εν γένει τον δυτικό πολιτισμό] ⑤(αφού με τα επιτεύγματα του Ελληνικού πολιτισμού, έχει προσφέρει τα μέγιστα στην παγκόσμια ιστορία).

④+⑤ → υποτακτική σύνδεση

⑥[Επιπλέον, η αρχαία Ελλάδα έγινε η κοιτίδα του αθλητισμού] ⑦(αφού εκεί πήρε για πρώτη φορά την μορφή του ελεύθερου ανταγωνισμού και της ευγενούς άμιλλας).

⑥+⑦ → υποτακτική σύνδεση

⑧[Από τα πιο λαμπρά κομμάτια της Ελληνικής σκέψης και κατ' επέκταση της δυτικής κουλτούρας είναι η φιλοσοφία].

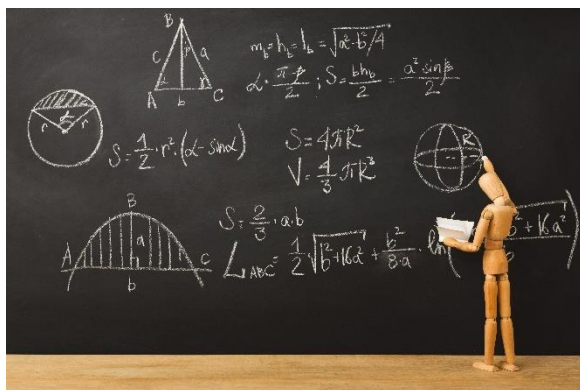
⑧ → παρατακτική σύνδεση

⑨[Με την γέννηση της αρχαίας Ελληνικής φιλοσοφίας, οι άνθρωποι επιτέλους εξυψώνονται έναντι του Θεού] και ⑩[εξισώνονται μεταξύ των ανθρώπων] και ⑪[ο Ελληνικός πολιτισμός γίνεται ανθρωποκεντρικός και όχι θεοκεντρικός].

⑨+⑩ → παρατακτική σύνδεση

⑩+⑪ → παρατακτική σύνδεση

B. Ο σχεδιασμός και η δημιουργία ερευνητικών εργασιών

Ερευνητική εργασία ή αλλιώς «project» ονομάζεται μια δραστηριότητα κατά την οποία κάποιος ερευνά, σκέφτεται, σχεδιάζει, εξετάζει και παρουσιάζει το αποτέλεσμα μετά από συλλογική προσπάθεια και δουλειά.

Τα βήματα για μια επιτυχημένη ερευνητική εργασία:

Βήμα πρώτο	ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΣ	Ξεκινώ από έναν προβληματισμό σχετικά με το θέμα που με ενδιαφέρει.
Βήμα δεύτερο	ΕΡΕΥΝΑ	Ερευνώ σε έντυπο και διαδικτυακό υλικό και κρατώ σημειώσεις.
Βήμα τρίτο	ΣΥΝΘΕΣΗ	Κατηγοριοποιώ τα στοιχεία, κάνω την τελική μου επιλογή, φτιάχνω το δικό μου κείμενο.
Βήμα τέταρτο	ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	Παίρνω θέση, επιχειρηματολογώ και παραθέτω τις προτάσεις μου.
Βήμα πέμπτο	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	Γνωστοποιώ τις πηγές μου.

Γ. Λεξιλόγιο: Η σημασία της λέξης

Στην ελληνική γλώσσα, κάθε λέξη έχει τη δική της σημασία, τη δική της βαρύτητα, το δικό της νόημα, ανάλογα με το γλωσσικό περιβάλλον μέσα στο οποίο φιλοξενείται. Απαραίτητες προϋποθέσεις για την κατανόησή της είναι:

Ποιος είναι ο πομπός της γλωσσικής περιστασης;	= Ποιος λέει τη λέξη;
Ποιος είναι ο δέκτης της γλωσσικής περιστασης;	= Σε ποιον απευθύνει τη λέξη;
Ποιο είναι το τοπικό πλαίσιο της γλωσσικής περιστασης;	= Πού χρησιμοποιεί τη λέξη;
Ποιο είναι το χρονικό πλαίσιο της γλωσσικής περιστασης;	= Πότε χρησιμοποιεί τη λέξη;
Ποιο είναι το κειμενικό πλαίσιο της γλωσσικής περιστασης;	= Σε τι είδους κείμενο περιλαμβάνεται η λέξη;
Ποιο είναι το πολιτιστικό πλαίσιο της γλωσσικής περιστασης;	= Σε ποιο πολιτιστικό πλαίσιο χρησιμοποιείται η λέξη;

Π.χ. «καταγράφοντας τη σοφία των αρχαίων Ελλήνων φιλοσόφων»

Ποια είναι η σημασία της λέξης «σοφία»;

Ποια είναι τα στοιχεία που περιλαμβάνει;

Ποιες ιδέες μας φέρνει στο νου;

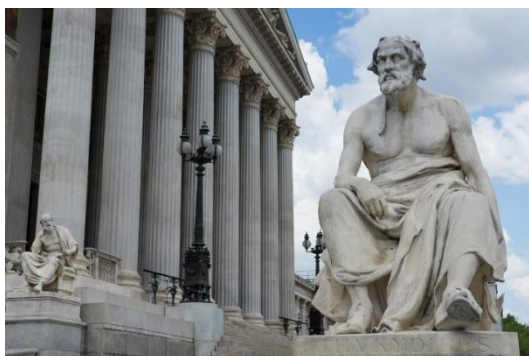
Με ποιο τοπικό, χρονικό και πολιτισμικό πλαίσιο συνδέεται;

Δ. Θεματική ενότητα: Η παρουσία της Ελλάδας στον κόσμο

Η προσφορά της Ελλάδας στον κόσμο

- Είναι η χώρα που άνθισε ο αρχαίος ελληνικός πολιτισμός και η αρχαία ελληνική σοφία.
 - Είναι ο τόπος που συνέλαβε την ιδέα και εγκαθίδρυσε το πολίτευμα της Δημοκρατίας.
 - Είναι η εστία των Ολυμπιακών Αγώνων και του ολυμπιακού αθλητικού ιδεώδους.
- Είναι το έθος που μεγαλούργησε στις τέχνες και τις επιστήμες και θεμελίωσε την ελληνική γλώσσα.

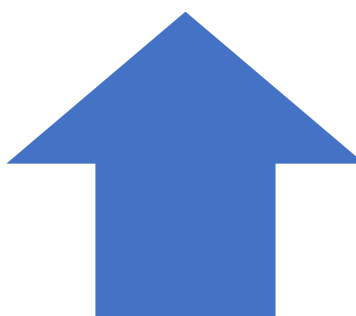
Η αρνητική εικόνα της Ελλάδας στον κόσμο

- Η συνεχής οικονομική εκμετάλλευση των τουριστών από τους επαγγελματίες που στοχεύουν στο μέγιστο δυνατό κέρδος τους μήνες της τουριστικής περιόδου.
 - Η χώρα χαρακτηρίζεται για έλλειψη οργάνωσης στα τουριστικά πακέτα και τις εκδρομές και κακές υπηρεσίες στα τουριστικά καταλύματα.
- Βασικό χαρακτηριστικό είναι η αναντιστοιχία μεταξύ της τιμής που δαπανά ο τουρίστας και των υπηρεσιών που προσφέρει η χώρα και οι επαγγελματίες του τουρισμού (value for money) αφού, τις περισσότερες φορές, είναι κατώτερες των προσδοκιών.
- Η Ελλάδα έχει κατηγορηθεί για την εικόνα της ανεμελιάς και της μόνιμης διάθεσης για διασκέδαση.
- Παρατηρείται έλλειψη χώρων πρασίνου και αναψυχής, όπως πάρκα, άλση, γήπεδα, πλατείες, όπου ο επισκέπτης μπορεί να απολαύσει τη φύση και να χαλαρώσει.

Τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα των Ελλήνων

Θετικά	Αρνητικά
<i>φιλόπατρες</i>	<i>πολιτικά παθιασμένοι</i>
<i>προγονολάτρεις</i>	<i>Απείθαρχοι</i>
<i>αφροσιωμένοι</i>	<i>Αβαθείς</i>
<i>πνευματικά χαρισματικοί</i>	<i>Άπληστοι</i>
<i>φιλοξενοι</i>	<i>επιρρεπείς στην απάτη</i>

Ο τομέας του τουρισμού στην Ελλάδα

1. Αποτελεί σημαντικό κεφάλαιο για την ελληνική οικονομία.
2. Ωθεί στη δημιουργία νέων επαγγελμαμάτων και θέσεων εργασίας.
3. Δίνει τη δυνατότητα για επαφή με ξένους λαούς, ήθη, έθιμα, παραδόσεις, συνήθειες, γλώσσα.
4. Συμβάλλει στην προβολή του ελληνικού πολιτισμού στο εξωτερικό.

1. Οδηγεί στη φθορά στοιχείων του πολιτισμού, αρχαιολογικών χώρων και ιστορικών μνημείων.
2. Προκαλεί ρύπανση και μόλυνση του περιβάλλοντος.
3. Αυξάνεται η τάση για μίμηση ξένων προτύπων - ξενομανία.
4. Πολλαπλασιάζεται η ενασχόληση ανθρώπων μόνο με τον τουρισμό.

Ενότητα 2η

Γλώσσα – Γλώσσες και πολιτισμοί του κόσμου

Νεοελληνική Γλώσσα

Γ' Γυμνασίου

Ελληνική Γλώσσα

Αγγλική Γλώσσα

Γαλλική Γλώσσα

Γερμανική Γλώσσα

Ιταλική Γλώσσα

Ισπανική Γλώσσα

Πορτογαλική Γλώσσα

Τι θα θυμάμαι στο τέλος της 2^{ης} ενότητας:

A.

πώς αναγνωρίζω τις ονοματικές δευτερεύουσες προτάσεις;
Ειδικές - Βουλητικές - Ενδοιαστικές.

B.

πώς η ίδια λέξη έχει διαφορετική σημασία ανάλογα με
το γλωσσικό περιβάλλον;

Γ.

πώς διατυπώνω αιτιολογημένες κρίσεις;

Δ.

ποια είναι η αξία και η προσφορά της γλώσσας;

Γλώσσες που χάνονται

Οι γλώσσες που μιλούν οι άνθρωποι σε όλη την υφήλιο είναι σήμερα γύρω στις 6.000. Και σύμφωνα με τους ειδικούς, σε έναν αιώνα οι μισές από αυτές θα έχουν χαθεί. Αυτό σημαίνει ότι, κατά μέσο όρο, κάθε δύο βδομάδες μια γλώσσα πεθαίνει.

Ένα άρθρο που δημοσιεύτηκε στο αγγλικό περιοδικό Prospect αφηγείται την περίπτωση του Μπρους Κόνελ, ενός γλωσσολόγου που έκανε έρευνες στο Καμερούν. Ο Κόνελ συνάντησε εκεί έναν άνθρωπο που ονομαζόταν Μπαγκόν, ο οποίος ήταν ο τελευταίος άνθρωπος στον κόσμο που μπορούσε να μιλήσει τη γλώσσα Καμπάζε. Καθώς ήταν παραφορτωμένος με άλλες υποχρεώσεις, ο γλωσσολόγος αποφάσισε να ξαναπάει την επόμενη χρονιά στο Καμερούν, για να μελετήσει σε βάθος τη γλώσσα Καμπάζε. Αλλά όταν έφτασε στο Καμερούν, στα μέσα Νοεμβρίου του 1995, έμαθε ότι ο Μπαγκόν είχε πεθάνει στις 5 Νοεμβρίου. «Στις 4 Νοεμβρίου 1995 η γλώσσα Καμπάζε υπήρχε ακόμη ως μια από τις ομιλούμενες γλώσσες στον κόσμο. Στις 6 Νοεμβρίου ήταν μια νεκρή γλώσσα». [...]

Δύο πληθυσμοί που μιλούν την ίδια γλώσσα, αν εγκατασταθούν σε διαφορετικούς τόπους και δεν επικοινωνούν συχνά μεταξύ τους, σιγά σιγά διαφοροποιούν την κοινή τους γλώσσα, η οποία διαιρείται σε δύο διαλέκτους. Και έπειτα οι δύο διάλεκτοι διαφοροποιούνται ακόμα περισσότερο, ώσπου γίνονται δύο ξεχωριστές γλώσσες, που δεν μπορούν να κατανοήσουν η μια την άλλη.

Η αναγκαία προϋπόθεση ώστε να γεννηθεί και να διατηρηθεί μια διαφορετική γλώσσα είναι επομένως ο φυσικός διαχωρισμός και η σχετική απομόνωση των πληθυσμών.

Ενώ στο μακρινό παρελθόν οι άνθρωποι έβλεπαν τη διαφορετικότητα των γλωσσών και την ασυνεννοησία που πήγαζε από αυτήν ως μια θεϊκή

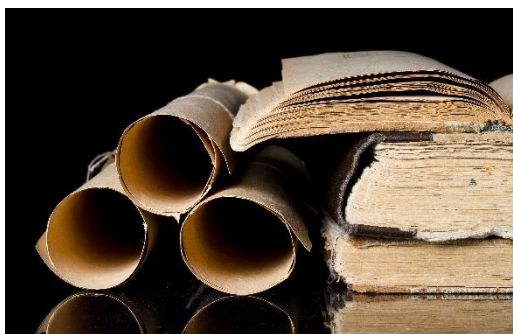
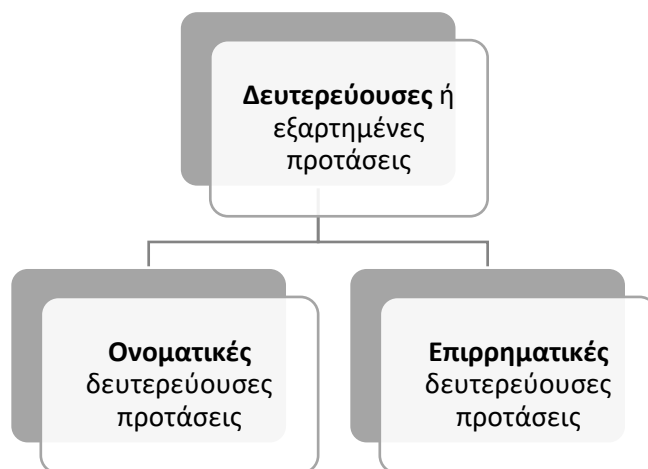
κατάρρα (όπως δηλώνει και ο μύθος του πύργου της Βαβέλ), σήμερα η πληθώρα των διαφορετικών γλωσσών μάς φαίνεται ως ένα επιθυμητό αγαθό, ως μια πολύτιμη κληρονομιά που πρέπει να διασωθεί. Σήμερα γνωρίζουμε ότι, όταν πεθαίνει μια γλώσσα, χάνεται μαζί της και μια «κοσμοαντίληψη», μια ορισμένη αναπαράσταση του κόσμου, διαφορετική από όλες τις άλλες. Το ερώτημα είναι βέβαια πώς μπορεί να διατηρηθεί αυτή η γλωσσική διαφορετικότητα. Αν ο αναγκαίος όρος για να γεννηθεί και να διατηρηθεί μια διαφορετική γλώσσα είναι η σχετική απομόνωσή της, τότε η επανάσταση της επικοινωνίας διακόπτει το «φυσικό» κύκλο γέννησης των γλωσσών. Είναι βέβαιο ότι γλώσσες πέθαιναν πάντοτε στην πορεία της ιστορίας, αλλά στο μεταξύ γεννιούνταν άλλες. Ενώ αντίθετα, με τα σύγχρονα συστήματα μαζικής επικοινωνίας και μεταφορών, αυτή η γέννηση νέων γλωσσών παρεμποδίζεται. Και εδώ, όπως και στη βιολογία, η εξαφάνιση των ειδών δεν οφείλεται μόνο στους θανάτους αλλά κυρίως στη μείωση των γεννήσεων. Δεν υπάρχουν επομένως εύκολες λύσεις στο πρόβλημα. Απομένει έτσι εκείνος ο κόμπος στο λαιμό κάθε φορά που μαθαίνουμε πως μια γλώσσα χάθηκε και ένας κόκκος ανθρώπινης σκέψης διαλύθηκε μέσα στη σιωπή του σύμπαντος.

«Ο θάνατος των γλωσσών», ένθετο «Βιβλιοθήκη», εφημ. ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ,

2000

Ποιες είναι οι δύο παράμετροι για το «θάνατο» και την εξαφάνιση μιας γλώσσας; Να περιγράψετε με συντομία το παράδειγμα που επικαλείται ο αρθρογράφος.

A. Τα είδη των προτάσεων

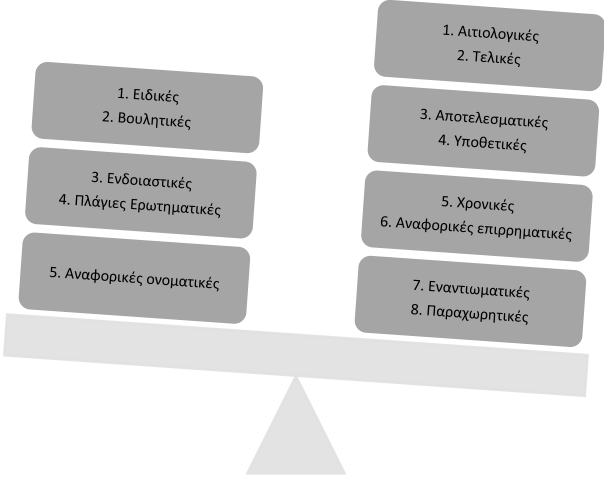
Ονοματικές ονομάζονται οι δευτερεύουσες προτάσεις που λειτουργούν και συμπεριφέρονται ως ουσιαστικά (=ονόματα <ονοματικές>), δηλαδή συντακτικά ως υποκείμενο, αντικείμενο, κατηγορούμενο, επεξήγηση, ως ονοματικός προσδιορισμός.

Επιρρηματικές ονομάζονται οι δευτερεύουσες προτάσεις που λειτουργούν και συμπεριφέρονται ως ένα επίρρημα (επίρρημα <επιρρηματικές>), ως προσδιορισμοί του ρήματος της κύριας πρότασης.

Ονοματικές προτάσεις

Επιρρηματικές προτάσεις

Μέρος Α΄

Οι ονοματικές δευτερεύουσες προτάσεις: Ειδικές – Βουλητικές – Ενδοιαστικές

Είδος	Δευτερεύουσα ειδική ονοματική πρόταση
Εισαγωγή	Ειδικοί σύνδεσμοι: ότι – πως – που (=με σημασία ότι)
Εκφορά	Οριστική
Συντακτικός ρόλος	<ol style="list-style-type: none">1. Αντικείμενο σε ρήματα που σημαίνουν λέω, δηλώνω, γνωρίζω.2. Υποκείμενο σε απρόσωπα ρήματα ή απρόσωπες εκφράσεις με την ίδια παραπάνω σημασία.3. Επεξήγηση σε δεικτικές ή αόριστες αντωνυμίες ή λέξεις με την σημασία των παραπάνω ρημάτων .
Παραδείγματα	<ol style="list-style-type: none">1. Πιστεύω ότι η παρούσα κυβέρνηση θα πετύχει το σκοπό της.2. Λέγεται πως ο δράστης δεν είχε αφήσει αποτυπώματα.3. Στο σχολείο έγινε μια καταγγελία, ότι μαθητές καπνίζουν μέσα στην αίθουσα.